

DEKLARACIJA PARTNERA ZAPADNOG BALKANA O INTEGRACIJI ROMA/KINJA U OKVIRU PROCESA PROŠIRENJA EVROPSKE UNIJE

Mi, Predsednici Vlada iz regiona Zapadnog Balkana, potvrđujemo našu predanost integraciji Roma/kinja u naša društva i dajemo zalog da ćemo pojačati naše napore u ovom smeru kao delu procesa pristupanja Evropskoj uniji i procesa regionalne saradnje.

Ovim putem usvajamo **Deklaraciju partnera sa Zapadnog Balkana o integraciji Roma/kinja u okviru procesa proširenja Evropske Unije** kojom se **obavezujemo da ćemo nastaviti i pojačati napore za ostvarenje potpune ravnopravnosti i integracije Roma/kinja**, naročito kroz sprovođenje i praćenje Operativnih zaključaka Seminara o inkluziji Roma/kinja, **tako što:**

1. Dajemo zalog za ostvarenje sledećih **ciljeva:**
 - a. **Zapošljavanje:** Ipovećati stopu zaposlenosti Roma/kinja u javnom sektoru do stope proporcionalne procentualnoj zastupljenosti Roma/kinja u ukupnom stanovništvu; Povećati stopu zaposlenosti Roma/kinja na minimalnih 25 procenata;
 - b. **Stanovanje:** gde god je moguće, legalizovati sva neformalna naselja u kojima stanuju Romi/kinje; ili obezbediti trajno, prikladno, dostojanstveno, pristupačno i nesegregirano stanovanje za Rome koji trenutno žive u neformalnim naseljima koja se ne mogu legalizovati iz opravdanih razloga;
 - c. **Obrazovanje:** povećati stopu upisivanja i završetka osnovnog obrazovanja Roma/kinja na 90 procenata i stopu upisivanja i završetka srednjoškolskog obrazovanja Roma/kinja na 50 procenata;
 - d. **Zdravlje:** obezbediti da je najmanje 95 procenata Roma/kinja pokriveno zdravstvenim osiguranjem na svim nivoima zdravstvene zaštite ili da je stopa pokrivenosti jednaka sa stopom pokrivenosti opšte populacije;
 - e. **Lična dokumentacija:** osigurati da su svi Romi/kinje upisani u evidencione registre građana;
 - f. **Nediskriminacija:** osnažiti vladine strukture u zaštiti od diskriminacije, te uspostaviti specijalizovane odeljke za nediskriminaciju Roma/kinja unutar formalnih tela za nediskriminaciju, koja bi procesuirala žalbe Roma/kinja, pružala pravnu podršku navodnim žrtvama i identifikovala obrasce diskriminacije, uključujući institucionalnu i prikrivenu diskriminaciju;
2. Obavezujemo se da ćemo **koristiti raspoložive podatke** (uključujući rezultate regionalnog istraživanja o Romima Zapadnog Balkana iz 2017. godine) za formulisanje politika za integraciju Roma zasnovanih na dokazima. Takođe se obavezujemo da **uspostavimo odgovarajući mehanizam praćenja i izveštavanja o sprovođenju politika za integraciju Roma**, uključivanjem podataka relevantnih za merenje dostizanja ciljeva utvrđenih ovom Deklaracijom, i određivanjem nacionalnih statističkih kancelarija kao ključnih institucija odgovornih za prikupljanje potrebnih podataka u skladu sa njihovim programima;

3. **Osiguraćemo podršku i osnaživanje Nacionalnih kontakt osoba za Rome**, kao sveobuhvatnog mehanizma za koordinaciju i sprovođenje ciljeva uspostavljenih ovom Deklaracijom i za obezbeđivanje sinergije između resornih ministarstava odgovornih za integraciju Roma/kinja;

4. Pristajemo da ćemo razviti, usvojiti i primenjivati regionalne standarde **javnog budžetiranja** za opšte i ciljne politike u **vezi sa integracijom Roma/kinja**, koristiti i povećati **javni budžet** na centralnom i lokalnom nivou, tako da dosegne romske zajednice kako bi se ostvarili gore navedeni ciljevi, koristiti raspoloživa **donorska sredstva**, uključujući Instrument za pretpristupnu pomoć, kako bi se unapredio status Roma/kinja;

5. Obavezujemo se da ćemo uspostaviti **formalne kanale i mehanizme za zajedničku uključenost lokalnih vlasti i romskih zajednica** u formulisanju politika, donošenju odluka, sprovođenju i praćenju napora preduzetih za dostizanje ciljeva ove Deklaracije.

Pozivamo institucije Evropske unije da:

6. **Nastave sa pružanjem podrške** naporima partnera sa Zapadnog Balkana da dostignu ciljeve integracije Roma/kinja utvrđene ovom Deklaracijom;

7. **Povežu dogovorene ciljeve integracije Roma/kinja utvrđene ovom Deklaracijom** sa ključnim pokazateljima učinka za procenu napretka u sklopu procesa proširenja;

8. **Osiguraju da se u sklopu vodećih inicijativa za proširenje unapredi situacija Roma/kinja, tako što će se uvesti specifični indikatori za Rome u relevantne ključne inicijative**, naročito u Inicijativu za jačanje podrške vladavini prava i Inicijativu za podršku socio-ekonomskom razvoju, imajući u vidu da se spreče neželjeni efekti i izostavljanje Roma/kinja u odnosu na ostatak društva;

9. **Predvide značajniju ulogu partnera sa Zapadnog Balkana u politici Evropske unije za integraciju Roma/kinja nakon 2020. godine**, osiguravanjem učešća partnera sa Zapadnog Balkana dajući im u najmanjem status posmatrača;

S obzirom na gore navedeno:

10. Izražavamo zahvalnost Vladi Severne Makedonije za pokretanje ovog procesa;

11. Pozdravljamo poziv Vlade Albanije da bude domaćin sastanka ministara u 2020. godini na kom bi se procenio napredak u dostizanju ciljeva i prioriteta utvrđenih ovom Deklaracijom.

Vremenski okvir ove Deklaracije je datum ulaska u EU.